

LA MEDEIA D'EN FRANCESC PUJOLS

Buscant i rebuscant entre les obres que en Francesc Pujols té a la gran Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès, ha aconseguit fer-me amb la versió que el Mestre de la Torre de les Hores en fa de la, potser, tragèdia grega més tràgica que es pugui haver escrit. Si, tot una tragèdia que arriba fins a les últimes conseqüències de la desesperació d'una mare i esposa —sobretot esposa— quan veu que per interessos, se li envia l'home que és la raó de la seva existència. L'obra, però, encara es fa més tràgica i desesperant al ser escrita en un català d'ara: el català dels nostres temps; el català que parlem tots.

La gran tràgica grega s'expressa en paraules i frases de què —és clar— li dona vida al traduir-la. El Pujols escriure ha estat un excel·lent de les frases metafòriques, àdhuc que abans que res, ja Pujols ha estat un poeta guanyador d'una Flor Natural als Jocs Florals de Barcelona.

—*"He caigut del teu cor de tan maldada"*

Amb frases del mateix estil, en Pujols ha construït aquesta peça de teatre que, si es terriblement fúria a la sensibilitat de l'ésser humà, en canvi ens embe per les orelles com una alenada de sons sinfònics:

—*"Perquè em respon amb paraules que cauen com les fulles?"*

Medeia —dona profundament enamorada del seu espòs, Jasó— es basca ja i es desespera aital de què no se li envigi del seu costat, ni del seu lit, l'amor d'un home que per ella ha estat tot.

—*"Els teus besos em russegaven la boca, com el batec de les ales de l'àngel, atrapada al cuire de les roques que se li esberlen entre les urpes"*.

Uns precés i anes súpliques que, com més va, es van fent més desesperants, aïtra que Medeia es dona perfecte compte que les seves paraules no tenen prou força per ature's prou a ella, allò que veu que se li escapa irremediablement del cor:

—*"T'apartes de mi i fuges dels meus braços, com la bandera amb el vent: me no es vol deixar plegar"*

No se, si aquesta Medeia d'en Pujols s'ha representat mai o no. Però el llegir una tragèdia grega com aquesta, amb el bon fer literari d'en Pujols, hom hi pot palesar que la nostra llengua, la llengua que, en un temps, ens varen portar els trobadors provençals, i que el nostre tarannà junt amb els anys, han tingut molta cura de fer-ne l'esplèndida riquesa que és, avui, la nostra parla.

En els transcors de l'obra, Medeia va desesperant-se i cercant combinacions de paraules aïral de conccionar les frases més punyents que penetra per la pell de l'home de pedra que és Jasó.

—*"Tenies el pit ple de foc que el teu alé cremava com la boca d'un jardi i et feia olor com feix de llenya de pi, encés als meus braços nusos, que et lligaven com les cordes del feix"*

Metàfores i més metàfores per exposar anes manifestacions palpables i sinceres. Veritats de les reaccions del sentiment humà.

—*"Encara que em matis, jo em miraré als teus ulls con la ferida, que s'emmiralla a la fulla de l'espora"*.

De manera que l'obra va arribant al seu desenllaç, la parla catalana, en la ploma d'en Pujols, va palesant tot el ric tresor que té, aital que els éssers

d'aquesta terra es puguin expressar perfectament be, segons llur estat d'ànima:

—*"Si pots trobar un dolor més gran et donaré la vida dels meus fills"*

I per fi, l'expressió més esgarrifosa i depriment que poden manifestar un conjunt de paraules:

—*"Els meus fills els he tornat a infamar una altra vegada, amb més dolors que abans, perquè si per fer-los venir al món me'ls vaig arrencar de les entranyes, ara me'ls he arrencat del cor."*

El dolor d'una mare pels fills que acaba d'assessinar. El dolor d'una esposa que ha estat abandonada pel marit al qual li té un amor que també és passió, resta imprès amb lletres de foc, en la següent frase

—*"Eis Déu m'han fet mala mare perquè m'han fet bona esposa"*

Finalment, la desesperació o el fructisme que pot assolir un ésser quan és separat de la facultat humana per la qual viu: l'amor:

—*"La teva tristesa em torna l'alègria, perquè jo he mort als teus fills perquè sofriessis."*

No cal dir, doncs, que amb aquesta Medeia, en Francesc Pujols es posà a l'alçada dels literaris més respectables del seu temps. Qui escriu, però, no sap si, per més lloanca de Martorell, aquesta Medeia fou escrita a la Torre de les Hores.

Timoteu

ADMINISTRACION N.º 1 DE

Santacone, 20 - Tel. 7750997
MARTORELL

LOTERIA

